

ÖZET**TÜRKİYE KUMSALLARINDAKİ *Carettacaretta* POPULASYONLARININ
GENETİK YAPISI**

Can YILMAZ

Doktora Tezi, Biyoloji Anabilim Dalı
Tez Danışmanları: Prof. Dr. Oğuz TÜRKOZAN
Prof. Dr. Fevzi BARDAKÇI
2012, 117 sayfa

İri başlı deniz kaplumbağası (*Caretta caretta*) tropikal ve subtropikal sularda yayılış gösterir. Akdeniz’de en fazla yuvalama alanları Yunanistan, Türkiye ve Libya’da bulunmaktadır. *C. caretta*’nın Akdeniz’de Türkiye yuvalama kumsallarında kapsamlı olarak populasyon ve koruma genetiği çalışması yapılmamıştır. Bu nedenle, Türkiye’nin Ege ve Akdeniz kıyıları boyunca on sekiz yuvalama kumsalında tespit edilen yuvalardaki ölü yavrulardan doku örnekleri alınarak mitokondrial DNA’nın kontrol bölgesi (n=256) ve altı mikrosatellitlokusu (n=213) izole edilmiş ve *C. caretta* yuvalama kumsallarının genetik yapısının belirlenmesi amaçlanmıştır. Toplamda yedi tane mtDNAhaplotipi tespit edilmiştir. Yuvalama kumsalları arasında mtDNA bakımından tespit edilen genetik farklılıklar dişilerin yuvalama bölgesine sadakatini ve dişi bireyler arasındaki genetik yapılanmayı gösterirken, mikrosatellit verileri ise çalışılan yuvalama kumsallarında bireyler arasında genetik yapılanma olmadığını göstermektedir. Bu bulgular yuvalama kumsalları arasında erkek geçişli bir gen akışı olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, mtDNA bakımından Türkiye yuvalama kumsalları beş yönetim birimine ayrılmıştır. nDNA bakımından yuvalama kumsalları genetik bir yapılanma göstermemiştir.

Anahtar Sözcükler: *Caretta caretta*, mitokondrial DNA kontrol bölgesi, haplotip, mikrosatellit, Akdeniz

